

Таким чином, в даний час актуальним є пошук таких форм підвищення кваліфікації та їх поєднань, які в максимальному ступені сприятимуть становленню ключових компетенцій педагогів:

- оволодіння основами педагогічної та творчої діяльності (індивідуальна компетенція);
- оволодіння елементарними здібностями з самопроєктування, самореалізації та рефлексії (самобудівна компетенція);
- оволодіння навичками дослідницької діяльності (пошуково-дослідницька компетенція);
- оволодіння способами складання проєктів і програм (проєктувальна і програмна компетенція);
- оволодіння сучасними мультимедійними технологіями (компетенції інформаційних технологій) та ін.

Розробку Програми подібної стратифікації та діагностики ми і розглядаємо як перспективу дослідження.

Список використаних джерел:

- [1] Мазурок, М. (2013). Критерії та показники розвитку професійної компетентності педагогів у процесі підвищення їх кваліфікації. *Нова педагогічна думка*, № 2. 57–60.
- [2] Петрук, В. А. (2008). Теоретико-методичні засади формування базових професійних компетенцій у майбутніх фахівців технічних спеціальностей : автореф. дис... д-ра пед. наук. Київ.
- [3] Присяжнюк, Ю. С. (2010). Відновлено з: Розвиток методичної компетентності викладачів гуманітарного циклу в системі післядипломної освіти : дис ... канд. пед. наук. Київ.
- [4] Толочко, С. В. (2018). Модернізація методологічної компетентності викладачів у системі післядипломної освіти для майбутнього. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету*, Вип. 151. Т. 2. 73–78.
- [5] Толочко, С. В. (2019). Концепція та методика формування науково-методичної компетентності викладачів у системі післядипломної педагогічної освіти : монографія. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова.

DOI 10.36074/15.05.2020.v4.36

ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА ВЧИТЕЛЯ В УМОВАХ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ

Євтух Микола Борисович

дійсний член (академік) НАПН України, доктор педагогічних наук, професор
Інститут педагогіки НАПН України

УКРАЇНА

Становленню особистості вчителя в умовах незалежності України має значення не тільки безпосередній досвід, яким володіє студент при підготовці та проведенні уроків, але й опосередкований, який поступово накопичується в результаті спостережень за роботою вчителів школи, своїх товаришів. Тому дуже важлива активність студентів під час аналізу своїх уроків, уроків, які вони спостерігали в школі (вчителів, студентів), виховних заходів. Справжнім учителем стане із студентів той, хто поєднує в собі психолого-педагогічні і спеціальні знання, педагогічну творчість, імпровізацію. Але при підготовці вчителя ми недостатньо звертаємо на це увагу, хоч кожний урок, виховна година

повинні бути цікавими, оригінальними, враховувати особливості учнів класу, їх підготовленість, відношення учнів до теми уроку, виховного заходу, педагогічної ситуації, яка складається на уроці або під час проведення заходу. Важливо, щоб практика не зводилась лише до копіювання роботи тих чи інших вчителів, а ґрунтувалася на закріпленні і розвитку вмінь вести самостійні пошуки рішень педагогічних завдань на основі знань і умінь, які вони одержали в університеті в процесі вивчення психолого-педагогічних дисциплін.

У системі вищої освіти незмінним пріоритетом вузів є наукова діяльність без якої неможлива організація повноцінного навчально-виховного процесу. Наука у вищій школі відіграє важливу роль: вона тут виступає як метод навчання студентів і підвищення кваліфікації професорсько-викладацького складу, спосіб відтворення й розвитку інтелектуального потенціалу вузівської освіти, самостійний внесок у науково-технічний прогрес. Активізації наукової роботи у вищій школі сприяє прийнятий Закон України «Про науку і науково-технічну діяльність», зокрема стаття 14 – «Наукова діяльність в системі вищої освіти», Закон «Про вищу освіту», «Національна доктрина розвитку освіти України у XXI столітті» [1]. А тому весь навчальний процес і педагогічна практика в університеті повинні бути зорієнтовані на формуванні вчителя-дослідника. А для цього повинна бути розроблена спеціальна програма підготовки вчителів до дослідницької діяльності зміст якої полягає в тому, щоб протягом навчання до дослідницької діяльності зміст якої полягає в тому, щоб протягом навчання у вузі майбутні вчителі змогли практично оволодіти найбільш важливими прийомами і методами педагогічного дослідження: навчитись аналізувати наукову літературу; писати реферати з педагогічних проблем, виступати з доповідями; вивчати та аналізувати шкільну документацію, проводити спостереження, анкетування, опитування, брати в учнів інтерв'ю, давати експертну оцінку педагогічним явищам, вивчати, узагальнювати, описувати передовий педагогічний досвід, організовувати та проводити дослідницьку роботу в школі, використовувати різноманітні методики. Саме в основу цієї програми повинна бути покладена ідея поетапного засвоєння досвіду дослідницької діяльності. Приходимо до висновку, що єдиний шлях до успіху в питаннях підготовки майбутнього вчителя є постійне удосконалення на науковій основі навчально-виховного процесу у закладах вищої освіти, спрямованого на систематичне навчання студентів педагогічної діяльності. Справжній вчитель, має добре знати свій предмет, науку, вміло передавати свої знання іншим. У кожному учневі вчитель має виховувати, запалювати прагнення до знань, глибоку віру в свої сили, наполегливість у подоланні труднощів. Отже, кожний вчитель має бути не просто «споживачем» педагогічних знань, а й глибоко творчим дослідником, виступати носієм нової творчих думки і їх узагальнень.

Список використаних джерел:

[1] *Державна Національна програма «Освіта» («Україна XXI століття»)*. (1997). Київ: Райдуга.